



Pohjois-Savon pelastuslaitos

Omavalvontaohjelma

Sisällys

1 TAUSTA	4
2 OMAVALVONNAN VASTUUT	5
3 TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA PALVELUNTUOTTAJAT	6
3.1 Toimintaympäristö.....	6
3.2 Pohjois-Savon pelastuslaitos	6
3.3 Sopimuspalokunnat	9
3.4 Itä-Suomen yhteistyöalue	9
4 PELASTUSTOIMEN LAKISÄÄTEISET PALVELUT	10
5 PELASTUSTOIMEN OMAVALVONTA	12
5.1 Pohjois-Savon pelastuslaitoksen omavalvontaohjelma	13
6 POHJOIS-SAVON PELASTUSLAITOKSEN OMAVALVONNAN PROSESSI	13
7 OMAVALVONNAN KOHTEET	17
7.1 Sopimushallinta.....	17
7.2 Hallinto ja talous.....	17
7.2.1 Poissaolot	17
7.2.2 Toiminnan tuotot ja kulut.....	18
7.2.3 Työaikakorvaukset	18
7.3 Onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta	19
7.3.1 Turvallisuusviestintä.....	19
7.3.2 Valvonnan toteuma	20
7.3.3 Onnettomuuskehityksen seuranta	20
7.3.4 Paloriksi-ilmoitukset	21
7.3.5 Palontutkinta	22
7.3.6 Valvonnan laillisuusvalvonta	22
7.4 Pelastustoiminta.....	23
7.4.1 Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoitteiden täytyminen	23
7.4.2 Pelastustoiminnan tehtävämäärät, keskimääräiset lähtöajat ja vahvuudet.....	24
7.4.3 Pelastustoiminnan resurssit	25

Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut

6.1.2025

7.4.4 Onnettomuusselosteiden laillisuusvalvonta	26
7.4.5 Omavalvonnan kohteiden koontitaulukko	27
8 OMAVALVONTAOHJELMAN PÄIVITTÄMINEN	28

1 TAUSTA

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) ja laki pelastustoimen järjestämisestä (613/2021) velvoittaa hyvinvointialueita varmistamaan omavalvonnan keinoin tehtäviensä lainmukainen hoitaminen.

Pohjois-Savon hyvinvointialueella on Pohjois-Savon hyvinvointialueen omavalvontaohjelma, joka on strategisen tason asiakirja, ja jossa käsitellään pääosin sosiaali- ja terveystoimen palveluiden omavalvonnallisia asioita. Sosiaali- ja terveystoimen toimialoilla laaditaan omavalvontasuunnitelmat palveluyksikkö- ja työyksikkötasolle

Pohjois-Savon hyvinvointialueella pelastustoimen palvelut tuotetaan konserniin kuuluvan Pohjois-Savon pelastuslaitoksen toimesta. Lisäksi hyvinvointialue hankkii pelastustoimintaan kuuluvia palveluita sopimuspalokunnilta.

Pelastuslaitos on laatinut oman omavalvontaohjelma, jota noudattaen pelastuslaitos toteuttaa laissa pelastustoimen järjestämisestä tarkoitettua omavalvontaa. Omavalvontaohjelma on laadittu siten, että se tuo omavalvonnan arkisidonnaiseksi. Omavalvontaohjelmassa on avattu se, kuinka ja millaisin menetelmin omavalvontaa suoritetaan, kenen toimesta ja miten siitä raportoidaan sekä miten havaitut poikkeamat palveluiden saatavuudessa, laadussa ja vaikuttavuudessa käsitellään.

Pohjois-Savon hyvinvointialueella on käytössä tiedolla johtamisen -malli. Tiedolla johtamisessa päätöksenteko perustuu laadukkaaseen ja luotettavaan dataan, joka esitetään päätöksentekoon osallistuville helposti ymmärrettävässä muodossa.

Pohjois-Savon hyvinvointialueella omavalvonnan prosesseja kehitetään jatkuvasti. Palvelutoimialojen omavalvonnalla tuotetaan osaltaan tietoa päätöksenteon tueksi. Pelastuslaitoksella omavalvontaa kehitetään siten, että se kohdennetaan sellaisiin prosesseihin, joista saadaan tilastotietoa, ja joiden seuraamisella saadaan tarkka tilannekuva palveluiden laadusta, saatavuudesta ja vaikuttavuudesta. Omavalvonnan laajentaminen kattamaan koko organisaation toimintaa edellä mainitulla tavalla vaatii mittaroinnin kehittämistä eri prosesseihin.

Omavalvonnan tarkoitus on ennen kaikkea varmistaa lakisääteisten palveluiden toteutuminen, mutta myös kehittää niitä. Kehittäminen vaatii jatkuvaa toiminnan ja toteutuksen seuranta, arviointia ja sitoutumista jatkuvan parantamisen periaatteisiin organisaation kaikilla tasoilla.

Hyvinvointialue on käyttöönottamassa visuaalista analytiikkatyökalua, jota myös pelastuslaitos ryhtyy hyödyntämään.

2 OMAVALVONNAN VASTUUT

Pohjois-Savon aluehallitus

Pohjois-Savon hyvinvointialueen hallintosäännön 36 §:n mukaan aluehallitus huolehtii hyvinvointialueen sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä vastaa järjestämisvastuun toteutumisesta.

Hyvinvointialueen omavalvontavelvolliset palvelutoimialat toimittavat aluehallitukselle tiedoksi omavalvonnan raportin. Hyvinvointialueen strategisen linjauksen mukaisesti palvelutoimialat kokoavat yhden yhteisen raportin. Raportti toimitetaan puolivuositain.

Pohjois-Savon kokonaisturvallisuuslautakunta

Pohjois-Savon hyvinvointialueen hallintosäännön 44 §:n mukaan kokonaisturvallisuuslautakunta vastaa palveluiden järjestämisestä ja tuotannon ohjaamisesta sekä omavalvontaohjelman valmistelemisesta aluehallitukselle pelastustoimen osalta.

Pelastuslaitoksen omavalvontaraportti toimitetaan kokonaisturvallisuuslautakunnalle tiedoksi. Raportti toimitetaan puolivuositain.

Pelastusjohtaja

Pohjois-Savon hyvinvointialueen hallintosäännön 52 §:n mukaan pelastusjohtaja vastaa pelastustoimen palvelutuotannon ohjauksen ja valvonnan periaatteiden määrittelystä sekä vastaa pelastustoimen integroidun palvelukokonaisuuden toteutumisesta. Pelastusjohtaja toimii esittelijänä kokonaisturvallisuuslautakunnalle.

Pelastustoimen ja turvallisuuspalveluiden johtoryhmä

Pelastustoimen ja turvallisuuspalveluiden johtoryhmä käsittelee pelastustoimen omavalvonnan raportin. Johtoryhmä päättää strategisesta toiminnanohjauksesta omavalvonnan raportissa havaittujen poikkeamien korjaamiseksi.

Pelastuslaitoksen palveluyksiköt

Palveluyksiköiden päälliköt vastaavat oman palveluyksikkönsä omavalvonnasta ja raportoinnista.

3 TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA PALVELUNTUOTTAJAT

3.1 Toimintaympäristö

Pohjois-Savon maakunta koostuu yhdeksästätoista kunnasta ja kaupungista. Maakunnassa on noin 248 000 asukasta. Pinta-alaltaan Pohjois-Savon on maan kuudenneksi suurin maakunta. Maakunnan suurin väestökeskittymä on Kuopiossa, jossa asuu noin puolet maakunnan asukkaista. Lisäksi suurempia väestökeskittymiä on Iisalmen, Siilinjärven ja Varkauden kaupunkien alueilla.

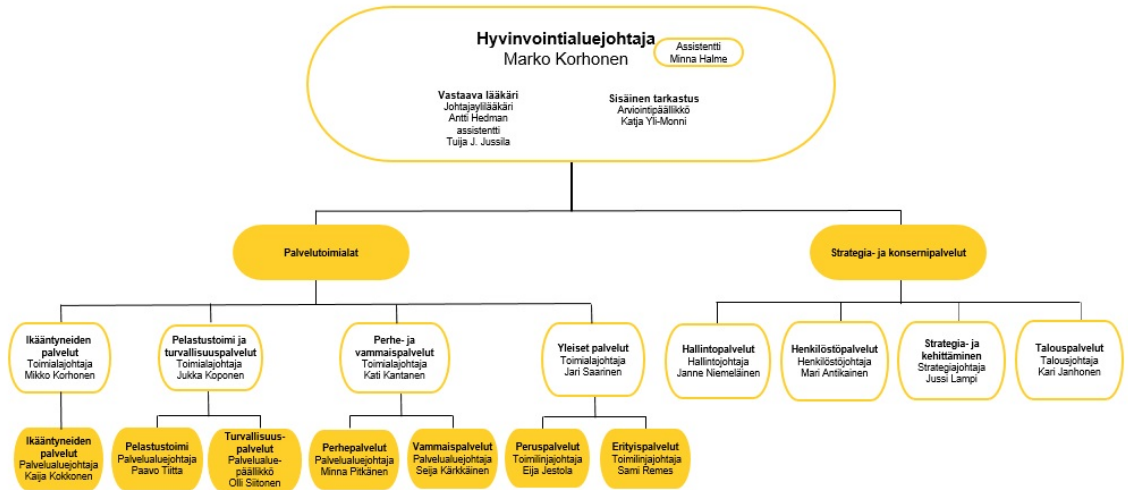
Pohjois-Savossa väestökehityksen trendi on pitkällä aikavälillä tarkasteltuna negatiivinen. Kuopiota lukuun ottamatta kaikissa kunnissa asukasluku on pienentynyt ja sama kehitys näyttää jatkuvan. Haja-asutusalueiden laajeneminen haastaa osaltaan pelastustoimen palvelujärjestelmän järjestämistä. Maakunnan alueella on pelastustoimen näkökulmasta tarkasteltuna erityiskohteita, joita ovat mm. suurteollisuutta, maataloutta ja lentokenttä.

3.2 Pohjois-Savon pelastuslaitos

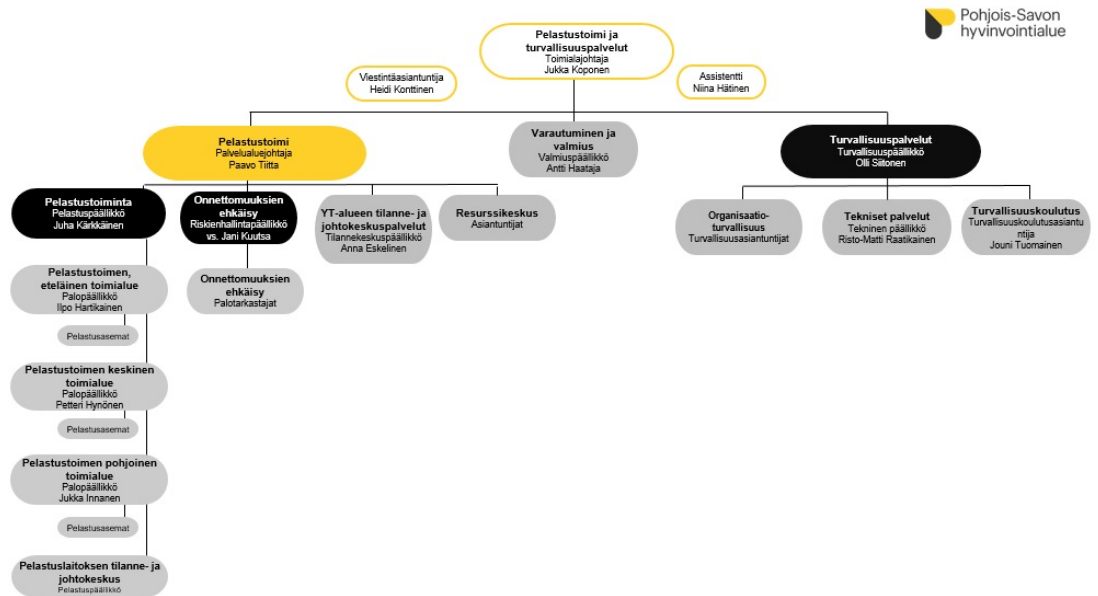
Pohjois-Savon hyvinvointialueella pelastustoimen palvelut tuotetaan konserniin kuuluvan Pohjois-Savon pelastuslaitoksen toimesta. Lisäksi hyvinvointialue hankkii pelastustoimintaan kuuluvia palveluita sopimuspälokunnilta.

Pelastustoiminnan tekniset tukipalvelut tuotetaan turvallisuuspalvelut palvelualueen toimesta ja hallinnolliset palvelut on keskitetty hyvinvointialueen strategia- ja konsernipalveluihin.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen alueella on 31 pelastuslaitoksen pelastusasemaa, joilta tuotetaan pelastustoimen lähipalvelut. Osa palveluista, kuten ohjaus ja neuvonta toteutetaan osittain etäpalveluna.



Kuva 1: Pohjois-Savon hyvinvointialueen organisaatiokaavio



Kuva 2: Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut palvelualueen organisaatiokaavio

Pelastustoiminta

Pelastustoiminta on pelastuslaitoksen tuottamaa kiireellistä palvelua. Pelastuspäällikkö vastaa pelastustoiminnan kokonaisuudesta.

Pohjois-Savon pelastuslaitoksella on pelastusasemia seuraavasti:

- 5 erityisvalmiuspelastusasemaa
 - pelastusviranomaispäivystys 24/7
 - toiminta varmistettu kaikkina aikoina siten, että asemalta muodostuu pelastusryhmä
 - pelastustoiminnan perus- ja erityisvalmiudet
- 8 perusvalmiuspelastusasemaa
 - pelastusviranomaispäivystys 24/7
 - toiminta varmistettu kaikkina aikoina siten, että asemalta muodostuu pelastusryhmä
 - pelastustoiminnan perusvalmiudet ja rajoitetusti erityisvalmiuksia
- 18 pelastusasemaa
 - Ei pelastusviranomaispäivystystä. Pelastusasemille pyritään järjestämään pelastusviranomaisen arkipäiviksi klo 8–16
 - toimintaa ei ole etukäteen varmistettu
 - pelastustoiminnan rajoitetut perusvalmiudet

Pelastustoimintaan osallistuva päätoiminen henkilöresurssimäärä:

- 268 HTV (Monet-tieto 23.8.2023).

Päätoimisen henkilöstön ohella pelastuslaitoksen palveluksessa on sivutoimista henkilöstöä. Pelastustoiminnan sivutoimisen henkilöstön määrä:

- 385 henkilöä (Monet-tieto 23.8.2023).

Onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta

Onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta on pelastuslaitoksen tuottamaa kiireetöntä palvelua. Riskienhallintapäällikkö vastaa onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan kokonaisuudesta. Pelastuslaitoksella on päätoimisia palotarkastajia, jotka vastaavat

osaltaan valvonnan, ohjauksen ja neuvonnan osakokonaisuuksista koko maakunnan alueella. Koko pelastuslaitoksen henkilöstö osallistuu pelastustoimelle kuuluvien valvontatehtävien, turvallisuusviestinnän sekä ohjauksen ja neuvonnan toteuttamiseen

- 5 päätoimista palotarkastajaa
 - palotarkastaja 1: vastuualue: kemikaalivalvonta
 - palotarkastaja 2: vastuualue: rakenteellinen paloturvallisuus
 - palotarkastaja 3: vastuualue: tapahtumaturvallisuus
 - palotarkastaja 4: vastuualue: turvallisuusviestintä
 - palotarkastaja 5: vastuualue: valvonta

Varautuminen ja valmius

Valmiuspäällikkö vastaa pelastustoimelle kuuluvasta pelastuslain (379/2011) ja valmiuslain (1552/2011) mukaisesta varautumis- ja valmiussuunnitteluelvoitteesta.

Tukipalvelut

Pelastuslaitoksen tukipalvelut tuotetaan hyvinvointialuekonsernin sisäisin järjestelyin, inhouse-yhtiöiden kautta tai ostopalveluina.

Tekniset tukipalvelut

Pelastuslaitoksen ajoneuvo- ja kalustohuolloista vastaa turvallisuuspalvelut palvelualueen tekniset tukipalvelut toimintayksikkö. Osa huolto- ja kunnossapitopalveluista suoritetaan ostopalveluina.

ICT

Iso osa ICT-palveluista ostetaan Istekki -in-house-yhtiöltä. Sen lisäksi ICT-palveluita tuotetaan strategia- ja kehittämisspalvelut palvelutoimialaan kuuluvan tietohallinnon palveluyksikön toimesta. Pelastuslaitoksella on myös oma ICT-osaaja; viestimestari.

Hallinto ja talous

Talouspalvelut tuotetaan hyvinvointialueen talouspalvelut palvelutoimialan talousarvio- ja controllerpalvelut palveluyksikön toimesta.

Henkilöstöhallinnon palvelut ja hallinnon sihteeripalvelut tuotetaan henkilöstöpalvelut palvelutoimialan eri palveluyksiköiden toimesta.

3.3 Sopimuspalokunnat

Pohjois-Savon hyvinvointialue tuottaa pelastustoimintaan kuuluvia palveluita hankkimalla niitä osittain sopimuspalokunnilta. Pelastuslaitos on tehnyt palokuntasopimuksen seuraavien palveluntuottajien kanssa:

- 1) Vapaapalokunta, Kuopion VPK, Kuopio
- 2) Vapaapalokunta, Kuopion palokuntayhdistys ry, Kuopio
- 3) Vapaapalokunta, Peltosalmen VPK r.y., Iisalmi
- 4) Tehdaspalokunta, Yara Suomi, Siilinjärvi
- 5) Tehdaspalokunta, Stora Enso, Varkaus
- 6) Sotilaspalokunta, Karjalan lennosto, Siilinjärvi
- 7) Sotilaspalokunta, Koivujärven varikko, Pielavesi

Pelastustoiminnan sopimuspalokuntien henkilöstömäärä:

- 122 henkilöä (tieto saatu palokunnilta).

Sopimuspalokunnat tuottavat pääosin pelastustoiminnan palveluita, mutta osallistuvat lisäksi myös turvallisuusviestintään.

3.4 Itä-Suomen yhteistyöalue

Pohjois-Savon hyvinvointialue on osa Itä-Suomen yhteistyöaluetta. Pelastustoiminnan yhteistyön järjestämisestä vastaavalle pelastuslaitokselle on lakisääteisesti määrätty joitakin erityistehtäviä. Pelastustoiminnan yhteistyön järjestämisestä vastaavalla pelastuslaitoksella tarkoitetaan sellaista hyvinvointialueen pelastuslaitosta, jonka alueella sijaitsee yliopistollinen sairaala. Itä-Suomen yhteistyöalueen yliopistollinen sairaala sijaitsee Pohjois-Savossa Kuopiossa.

Pelastustoiminnan yhteistyön järjestämisestä vastaavan pelastuslaitoksen on esimerkiksi:

- laadittava pelastustoiminnan yhteistyöalueen puitteissa tapahtuvaa johtamista ja pelastustoiminnassa tarvittavan avun antamista koskevat suunnitelmat yhteistoiminnassa keskenään ja pelastustoiminnan yhteistyön järjestämisestä vastaavien pelastuslaitosten johdolla. (379/2011, 47 §).
- ottaa tilanteen johtaaksensa, jos se on välttämätöntä yhteistyöalueen puitteissa tapahtuvan pelastustoiminnan yhteensovittamiseksi. (379/2011, 34 §).
- koottava, ylläpidettävä ja jaettava pelastustoiminnan yhteistyöalueen tilannekuvaa. (SMa 151/2024)
- järjestettävä alueelliset tilanne- ja johtokeskusjärjestelyt (VNa 145/2024, 2 §)

4 PELASTUSTOIMEN LAKISÄÄTEISET PALVELUT

Pelastustoimella tarkoitetaan tehtävänalaa, joka koostuu tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäisystä sekä pelastustoiminnasta (379/2011, 2 §). Hyvinvointialueen pelastustoimen ja pelastuslaitoksen lakisääteiset tehtävät ja palvelut on määritelty pelastuslaissa (379/2011, 27 §). Niitä ovat:

- 1) pelastustoimelle kuuluva ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien rajoittamisessa.
- 2) pelastustoimen valvontatehtävät
- 3) väestön varoittaminen vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittava hälytysjärjestelmä
- 4) pelastustoimintaan kuuluvat tehtävät

Edellä mainittujen lisäksi hyvinvointialue päättää millä tavoin pelastuslaitos:

- 1) tuottaa ensihoitopalveluun kuuluvia palveluita
- 2) osallistuu pelastuslain (379/2011) 38 §:ssa tarkoitettuun pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämän valmiuden ylläpitoon
- 3) huolehtii muistakin laissa hyvinvointialueen pelastustoimelle ja pelastusviranomaiselle säädetyistä tehtävistä.

Kiireelliset palvelut

Pelastustoiminta on pelastustoimen tuottamaa kiireellistä palvelua.

Pelastuslaitos vastaa pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta, kun tulipalo, muu onnettomuus tai niiden uhka vaatii kiireellisiä toimenpiteitä ihmisen hengen tai terveyden, omaisuuden tai ympäristön suojaamiseksi tai pelastamiseksi eivätkä toimenpiteet ole onnettomuuden tai sen uhan kohteeksi joutuneen omin toimin hoidettavissa tai kuulu muun viranomaisen tai organisaation hoidettavaksi. (379/2011, 32 §)

Pelastustoiminnaksi pelastuslaki (379/2011, 32 §) määrittää:

- 1) hälytysten vastaanottaminen
- 2) väestön varoittaminen
- 3) uhkaavan onnettomuuden torjuminen
- 4) onnettomuuden uhrien ja vaarassa olevien ihmisten, ympäristön ja omaisuuden suojaaminen ja pelastaminen
- 5) tulipalojen sammuttaminen ja vahinkojen rajoittaminen
- 6) 1–5 kohdassa mainittuihin tehtäviin liittyvät johtamis-, viestintä-, huolto- ja muut tukitoimet

Pelastuslaitos on palvelutasopäätöksessään määritellyt tason ja tavan kuinka lakisääteiset palvelut tuotetaan. Palvelutasoa määrittäessä on huomioitu muun muassa toimintaympäristö, alueellinen riskiarvio, pelastustoimen riskiarvio ja toiminnan suunnitteluun liittyviä ohjeita, kuten toimintavalmiuden suunnitteluohjetta.

Kiireettömät palvelut

Pelastuslaitoksen kiireettömiksi palveluiksi kutsutaan seuraavia kokonaisuuksia:

- Ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä
- Palontutkinta
- Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi
- Onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvien tehtävien asianmukainen valvonta
- Valvontatehtävät
- Valmiustarkastukset

Turvallisuusviestintää toteutetaan muun muassa sosiaalisen median alustoilla, kampanjoihin ja yleisötapahtumiin osallistumalla, vierailuilla ja turvallisuuskoulutuksin. Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos pyrkii tavoittamaan turvallisuusviestinnällään 15 % maakunnan väestöstä.

Palontutkinta suoritetaan kaikkiin tulipaloihin. 2-tason palontutkintaa varten on olemassa palontutkintaan erikoistuneiden työntekijöiden ryhmä. 2-tason palontutkinta suoritetaan kaikkiin asuinrakennuspaloihin ja tulipaloihin, joissa on merkittäviä omaisuusvahinkoja tai kuolonuhri.

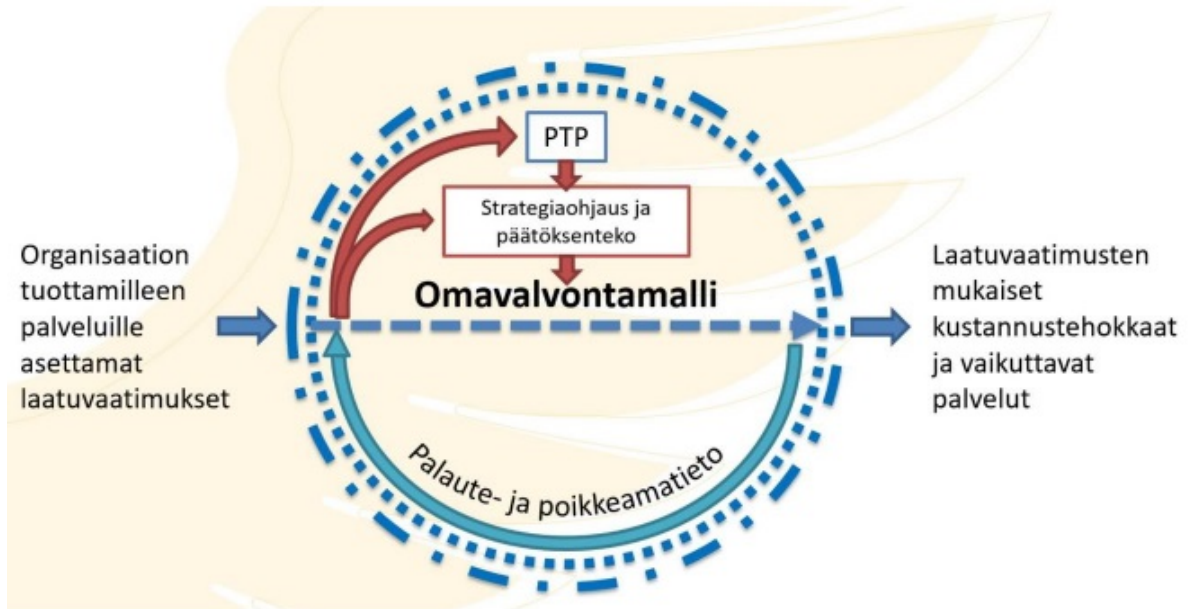
Yhteistyötä onnettomuuksien ehkäisemiseksi tehdään muun muassa eri viranomaisten, julkishallinnon, yritysten ja järjestöjen kanssa.

Pelastuslaitos suorittaa sille kuuluvia valvontatehtäviä pelastuslaitoksen valvontasuunnitelman mukaisesti.

5 PELASTUSTOIMEN OMAVALVONTA

Laissa pelastustoimen järjestämisestä (613/2021, 16 §) veloitetaan, että hyvinvointialueen on tämän lain mukaisessa toiminnassaan varmistettava omavalvonnalla tehtäviensä **lainmukainen hoitaminen**. Hyvinvointialueen on laadittava pelastustoimen tehtävistä ja palveluista omavalvontaohjelma, jolla varmistetaan, pelastustoimen palveluiden saatavuus, laatu ja vaikuttavuus. Lisäksi omavalvontaohjelmassa on todettava miten palvelujen saatavuutta ja toteutumista, laatua sekä vaikuttavuutta seurataan ja miten havaitut puutteellisuudet korjataan. Tehtävien ja palvelujen omavalvonta on toteutettava osana niiden järjestämistä ja tuottamista. (613/2021, 16 §.)

Hallituksen esityksessä (241/2020) saatavuudella tarkoitetaan hyvinvointialueen pelastustoimelle kuuluvaa ihmisten, yritysten sekä muiden yhteisöjen ohjausta, neuvontaa ja turvallisuusviestintää pelastuslaissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämistä, valvontatehtäviä sekä onnettomuuksien johdosta viivytyksettä ja tehokkaasti suoritettavaa pelastustoimintaa. Vaikutuksia arvioidaan pääsääntöisesti asiakaspalautteen sekä toiminnan seurantaa ja valvontaa koskevien raporttien perusteella (he 241/2020).



Kuva 3. Omavalvonnan tarkoitus (pelastuslaitosten kumppanuusverkosto)

5.1 Pohjois-Savon pelastuslaitoksen omavalvontaohjelma

Pelastuslaitoksella on omavalvontaohjelma, jossa on määritelty pelastuslaitoksen tuottamat palvelut, omavalvonnan sisältö, omavalvonnan raportointi ja poikkeamatiedon käsittely. Omavalvontaohjelma julkaistaan Pohjois-Savon hyvinvointialueen ja pelastustoimen internet-sivuilla.

6 POHJOIS-SAVON PELASTUSLAITOKSEN OMAVALVONNAN PROSESSI

Tiedon kerääminen

Omavalvonnan dataa kerätään pääasiassa määrällisesti mitattavista asioista, mutta sitä täydennetään henkilöstöltä kerättävillä havainnoilla palveluiden laadusta ja saatavuudesta.

Omavalvonnan pääasiallinen määrällinen raakadata kerätään pelastuslaitoksen eri tietojärjestelmistä. Data kerätään nimettyjen vastuuhenkilöiden toimesta.

Henkilöstön havainnot laadusta ja saatavuudesta kerätään pelastuslaitoksen sisäisissä henkilöstökokouksissa seuraavasti:

- 1) Pelastusaseman sisäinen kuukausipalaveri

- a. pelastusaseman asemavastaavan johdolla kootaan havainnot laatu- ja saatavuuspoikkeamista.
- 2) Toimialueen sisäinen kuukausipalaveri
 - a. toimialueen palopäällikön johdolla kootaan toimialueen havainnot laatu- ja saatavuuspoikkeamista.
- 3) Asemavastaavapalaveri
 - a. pelastuspäällikön johdolla kootaan yhteen pelastuslaitoksen henkilöstön havainnot laatu- ja saatavuuspoikkeamista.
- 4) Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut palvelutoimialan johtoryhmä
 - a. Johtoryhmä käsittelee omavalvonnassa havainnot ja tekee niiden pohjalta tarvittavat päätökset.

Omavalvonnassa datan analysointi

Perusteellinen syväluotaava analyysi antaa määrälliselle tiedolle laadullisen ulottuvuuden.

Kullekin omavalvonnassa kohteelle on nimetty vastuhenkilö, jonka tehtävänä on analysoida kerätty data. Datan analysointi on keskeisin osa koko omavalvontaprosessia. Vain perusteellisesti tehdyn analyysin pohjalta on mahdollista tehdä oikean suuntaisia päätöksiä ja toimenpiteitä.

Omavalvonnassa raportti

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen omavalvonnassa raportti tuotetaan kaksi kertaa vuodessa. Omavalvonnassa raportti käsitellään kokonaisturvallisuuslautakunnassa, josta se lähetetään tiedoksi aluehallitukselle.

Omavalvonnassa tuloksista laaditaan kaksi raporttia:

- 1) julkinen raportti
 - a. sisältää ennalta päätetyt julkaistavat omavalvonnassa tulokset ja niistä tehdyt päätelmät.
- 2) ei julkinen raportti
 - a. sisältää kaikki omavalvonnassa tulokset, niiden analyysien pohjalta tehdyt päätelmät sekä mahdolliset korjaustoimenpiteet.
 - b. käsitellään pelastustoimi- ja turvallisuuspalvelut palvelutoimialan johtoryhmässä ennen sen kokonaisturvallisuuslautakuntaan ja

aluehallitukselle viemistä. Johtoryhmässä päätetään, vastuuhenkilöiden esittämistä, korjaavista toimenpiteistä.

Omavalvonnan raporteissa kerätty data esitetään havainnollistavilla visuaalisilla kaavioilla, joiden yhteyteen kirjataan tarpeellinen info arvojen pohjalta tehdyistä päätelmistä ja korjaavista toimenpiteistä.

Pelastuslaitoksen omavalvonnan raportointi toteutetaan myöhemmin tässä suunnitelmassa avattujen vastualuejakojen mukaisesti. Omavalvottavat ja raportoitavat kohteet ovat vastuutettu siten, että ne ovat synkronisia pelastuslaitoksen organisaatorakenteen kanssa.

Päätöksenteko

Pelastustoimi- ja turvallisuuspalvelut toimialan johtoryhmä käsittelee omavalvonnan raportin ja tekee tarvittavat päätökset palveluntuotantoon korjaavista taktisen tason toimenpiteistä.

Tulosten ja päätösten jalkauttaminen

Omavalvonnan raportin tulokset ja toimialan johtoryhmän tekemät päätökset käsitellään asemavastaavapalaverissa. Asemavastaavat esittelevät omavalvonnan raportin ja vaadittavan korjaustoimenpiteet pelastusasemien sisäisissä henkilöstöpalavereissa.

Prosessikuva

Tulosten ja päätösten jalkauttaminen	Omavalvonnan raportit toimitetaan tiedoksi kokonaisturvallisuuslautakuntaan ja aluehallitukseen, sekä julkaistaan julkisuutta edistävällä tavalla (2krt. vuodessa).	Omavalvonnan raportit tulokset ja päätelmät käsitellään pelastusasemien henkilöstöpalaverissa	Puolivuositain	
Päätöksenteko	Palvelutoimialan johtoryhmä käsittelee omavalvonnan raportit ja tekee tarvittavat toimenpidepäätökset		Puolivuositain	
Omavalvonnan raportti	Nimetyt vastuuhenkilöt kirjaavat päätelmät ja toimenpiteet omavalvonnan raporttiin	Johdon assistentti huolehtii, että tiedot on kirjattu ajallaan	Johdon assistentti kokoaa julkisen raportin yhdessä sote-toimijoiden kanssa	Puolivuositain
Datan analysointi	Nimetyt vastuuhenkilöt analysoivat kootun datan		Puolivuositain	
Datan koonti	Johdon assistentti huolehtii, että tiedot on kirjattu ajallaan		Kuukausittain	
Tiedon kerääminen	Pelastusasemien henkilöstöpalaverit: Asemavastaava kerää henkilöstön havaitsemat laatu- ja saatavuuspoikkeamat	Nimetyt vastuuhenkilöt keräävät omavalvonnan kohteiden määrällisen datan tietojärjestelmästä	Kuukausittain	

7 OMAVALVONNAN KOHTEET

7.1 Sopimushallinta

Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastustoimi hankkii pelastustoiminnan palveluita sopimuspalokunnilta. Palveluista on tehty sopimuspalokuntien kanssa palvelua koskevat sopimukset. Palveluntuottaja on velvollinen tuottamaan sopimuksen mukaista palvelua lainsäädäntöä ja palvelun tilaajan ohjeistuksia noudattaen.

Sopimukset ovat tallennettu sähköiseen arkistoon. Sopimuksille on nimitetty järjestelmätasoinen sopimuskohtainen vastuuhenkilö.

7.2 Hallinto ja talous

7.2.1 Poissaolot

Datan keräysvastuu: Controller (talous)

Datan lähde: Monet-tieto

Kerättävä data:

- Sairauspoissaolopäivät kalenteripäivinä (esihenkilön lupa)
- Sairauspoissaolopäivät kalenteripäivinä (lääkärintodistus)
- Työtaturma poissaolot

Datan analysointivastuu: Henkilöstö- ja hallintovastaava

Datan analysointi:

- Analyysi sairauspoissaolojen syistä ja taustoista
 - Keskittyykö poissaolot pienelle työntekijäryhmälle vai jakautuvatko ne koko henkilöstölle?
 - Onko mukana yksittäisiä poikkeuksellisen pitkiä poissaolojaksoja, jotka vaikuttavat kokonaiskertymään?
 - Painottuuko poissaolot johonkin työyksikköön, toimipisteeseen tms.
- Ratkaisu/toimenpide sairauspoissaolojen vähentämiseksi
 - Aikataulu ja toimenpiteet tilanteen kehittämiseksi?

Raportointitaso:

- Johtoryhmä, Kokonaisturvallisuuslautakunta, Aluehallitus
- Ei ole osa julkista raporttia

Seuranta kehittää:

- Palveluiden saatavuutta

7.2.2 Toiminnan tuotot ja kulut

Datan keräysvastuu: Controller (talous)

Datan lähde: Talouden kirjanpito

Kerättävä data:

- Toimintatuottojen toteuma
- Toimintakulujen toteuma

Datan analysointivastuu: Controller (talous)

Datan analysointi:

- Analyysi talouden tilanteesta
- Ratkaisu/toimenpide

Raportointitaso:

- Johtoryhmä, Kokonaisturvallisuuslautakunta, Aluehallitus
- Ei ole osa julkista raporttia

Seuranta kehittää:

- Palveluiden saatavuutta, laatua ja vaikuttavuutta

7.2.3 Työaikakorvaukset

Datan keräysvastuu: Controller (talous)

Datan lähde: Talouden kirjanpito

Kerättävä data:

- Ylityökorvaukset
- Hälytysrahat

Datan analysointivastuu: Palvelualuejohtaja

Datan analysointi:

- Analyysi työaikakorvauskertymistä
- Ratkaisu/toimenpide

Raportointitaso:

- Johtoryhmä, Kokonaisturvallisuuslautakunta, Aluehallitus
- Ei ole osa julkista raporttia

Seuranta kehittää:

- Palveluiden saatavuutta
- Palveluiden laatua

7.3 Onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta

7.3.1 Turvallisuusviestintä

Datan keräysvastuu: Turvallisuusviestinnästä vastaava palotarkastaja

Datan lähde: Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO

Kerättävä data:

- Tilaisuuksien lukumäärä (kpl)
- Osallistujien lukumäärä (kpl)
- Osallistujia väkiluvusta (%)

Datan analysointivastuu: Riskienhallintapäällikkö

Datan analysointi:

- Analyysi turvallisuusviestinnän toteuttamisesta
 - Millaisilla tilaisuuksilla saavutettu kohdehenkilömäärä on tavoitettu?
 - Vastaako turvallisuusviestinnän tilastot tavoitetta laadullisesti ja määrällisesti?
 - Millaista asiakaspalautetta tilaisuuksista on saatu?
- Ratkaisu/toimenpide turvallisuusviestinnän kehittämiseksi
 - toimenpiteet ja aikataulu tilanteen kehittämiseksi?

Raportointitaso:

- Johtoryhmä, Kokonaisturvallisuuslautakunta, Aluehallitus
- **On** osa julkista raporttia

Seuranta kehittää:

- Palveluiden saatavuutta
- Palveluiden laatua
- Palveluiden vaikuttavuutta

7.3.2 Valvonnan toteuma

Datan keräysvastuu: Valvonnasta vastaava palotarkastaja

Datan lähde: Wisemaster -valvonnan työkalu ja pientalonomavalvonta.fi

Kerättävä data:

- Suoritettujen yleisten palotarkastusten määrä (kpl)

Datan analysointivastuu: Riskienhallintapäällikkö

Datan analysointi:

- Analyysi valvonnan toteumasta
 - Määrällisten tavoitteiden täytyminen?
 - Laadullisten tavoitteiden täytyminen?
- Ratkaisu/toimenpide havaittujen haasteiden selättämiseksi
 - toimenpiteet ja aikataulu tilanteen kehittämiseksi?

Raportointitaso:

- Johtoryhmä, Kokonaisturvallisuuslautakunta, Aluehallitus
- On osa julkista raporttia

Seuranta kehittää:

- Palveluiden laatua
- Palveluiden saatavuutta
- Palveluiden vaikuttavuutta

7.3.3 Onnettomuuskehityksen seuranta

Datan keräysvastuu: Tapahtumaturvallisuudesta vastaava palotarkastaja

Datan lähde: Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO

Kerättävä data:

- Pelastustehtävien määrä. Verrokkiarvoiksi 4 edellisen vuoden vastaava tilasto.

Datan analysointivastuu: Riskienhallintapäällikkö ja Pelastuspäällikkö

Datan analysointi:

- Analyysi onnettomuuskehityksen seurannan tuloksista

- Onko jonkin tehtäväluokan tehtävät lisääntyneet?
- Löytyykö kehityskululle jokin selittävä syy ympäristöstä tai toimintaympäristöstä?
- Ratkaisu/toimenpide havaittujen negatiivisten kehityskulkujen estämiseksi
 - Toimenpiteet aikataulu tilanteen kehittämiseksi?

Raportointitaso:

- Johtoryhmä, Kokonaisturvallisuuslautakunta, Aluehallitus
- On osa julkista raporttia

Seuranta kehittää:

- Palveluiden vaikuttavuutta

7.3.4 Paloriksi-ilmoitukset

Datan keräysvastuu: Paloriskiasumisen valvonnasta vastaava palotarkastaja

Datan lähde: Pelastuslaitoksen oma kirjanpito

Kerättävä data:

- Paloriski-ilmoitusten määrä (kpl)
- Ilmoitusten perusteella tehdyt valvontakäynnit (kpl)

Datan analysointivastuu: Riskienhallintapäällikkö

Datan analysointi:

- Analyysi paloriskikohteiden ilmoituksista ja tarkastuksista
 - Ovatko ilmoitetut paloriski-ilmoitukset olleet aiheellisia?
 - Onko pelastusviranomaisen toimenpitein saavutettu haluttu lopputulos?
 - Millainen on tyypillinen paloriskikohde ilmoitusten perusteella?
- Ratkaisu/toimenpide paloriskitoiminnan kehittämiseksi
 - Toimenpiteet ja aikataulu tilanteen kehittämiseksi?

Raportointitaso:

- Johtoryhmä, Kokonaisturvallisuuslautakunta, Aluehallitus
- On osa julkista raporttia

Seuranta kehittää:

- Palveluiden vaikuttavuutta

7.3.5 Palontutkinta

Datan keräysvastuu: Palontutkintatiimin vetäjä

Datan lähde: Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO

Kerättävä data:

- Suoritettujen 2-tason palontutkintojen määrä (kpl)

Datan analysointivastuu: Riskienhallintapäällikkö

Datan analysointi:

- Analyysi palontutkintatoiminnan datasta
 - Onko pelastustoiminnan laatua arvioitu?
 - Onko 2-tason palontutkinnan myötä selvinnyt syttymissy?
- Ratkaisu/toimenpide havaittujen haasteiden selättämiseksi
 - Toimenpiteet ja aikataulu tilanteen kehittämiseksi?

Raportointitaso:

- Johtoryhmä, Kokonaisturvallisuuslautakunta, Aluehallitus
- **Ei** ole osa julkista raporttia

Seuranta kehittää:

- Palveluiden laatua
- Palveluiden vaikuttavuutta

7.3.6 Valvonnan laillisuusvalvonta

Datan keräysvastuu: Rakenteellisesta paloturvallisuudesta vastaava palotarkastaja

Datan lähde: Wisemaster -valvonnan työkalu

Kerättävä data:

- Valvonnan pöytäkirjojen laillisuusvalvonta
 - Suoritetaan pöytäkirjojen valvontaa satunnaisotannalla

- Raportoidaan poikkeamien määrä suhteessa pöytäkirjojen määrään
- Hyvän hallinnon periaatteiden noudattaminen

Datan analysointivastuu: Riskienhallintapäällikkö

Datan analysointi:

- Analyysi palotarkastuspöytäkirjojen laadusta ja laillisuudesta
 - Millaisia haasteita palotarkastusprosessissa ja pöytäkirjoissa on havaittavissa?
- Ratkaisu/toimenpide havaittujen haasteiden selättämiseksi
 - Toimenpiteet ja aikataulu tilanteen kehittämiseksi?

Raportointitaso:

- Johtoryhmä, Kokonaisturvallisuuslautakunta, Aluehallitus
- Ei ole osa julkista raporttia

Seuranta kehittää:

- Palveluiden laatua
- Palveluiden saatavuutta

7.4 Pelastustoiminta

7.4.1 Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoitteiden täyttyminen

Datan keräysvastuu: Pelastuspäällikön nimeämä palomestari

Datan lähde: Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO

Kerättävä data:

- Tilasto ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikojen täyttymisestä riskialueittain.
 - Kiireelliset tehtävät, ei tehtävätyyppirajoitusta
- Tilasto ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikojen täyttymisestä 1-riskialueilla.
 - Tilasto erikseen paikkakunnittain
 - Kiireelliset tehtävät, ei tehtävätyyppirajoitusta
- Tilasto ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikojen täyttymisestä 2-riskialueilla.

- Tilasto erikseen paikkakunnittain
- Kiireelliset tehtävät, ei tehtävätyyppirajoitusta
- Tilasto ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikojen täyttymisestä vähintään 50 % tehtävistä riskiruuuittain
 - Tilasto riksiruuduista, joissa toimintavalmiusaika ei täyty 50 % tehtävistä.

Datan analysointivastuu: Pelastuspäällikkö

Datan analysointi:

- Analyysi toimintavalmiusajoista
 - Missä sijaitsee riskialueet, joissa toimintavalmiuden tavoiteajat eivät täyty?
 - Johtuuko tavoiteaikahaasteet toimintaympäristön muutoksista?
 - Vastaako pelastuslaitoksen operatiivinen valmiusjärjestelmä kentän tarpeita?
- Ratkaisu/toimenpide havaittujen haasteiden selättämiseksi
 - Toimenpiteet ja aikataulu tilanteen kehittämiseksi?

Raportointitaso:

- Johtoryhmä, Kokonaisturvallisuuslautakunta, Aluehallitus
- Ei ole osa julkista raporttia

Seuranta kehittää:

- Palveluiden saatavuutta
- Palveluiden vaikuttavuutta

7.4.2 Pelastustoiminnan tehtävämäärät, keskimääräiset lähtöajat ja vahvuudet

Datan keräysvastuu: Pelastuspäällikön nimeämä palomestari

Datan lähde: Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO

Kerättävä data:

- Tehtävämäärät yksiköittäin
 - Tilasto pelastusasemien ensimmäisen lähdön sammutusyksiköiden tehtävämääristä

- Ei kiireellisyysrajoitusta, ei tehtävätyyppirajoitusta
- Keskimääräiset lähtöajat
 - Tilasto pelastusasemien ensimmäisen lähdön sammutusyksiköiden keskimääräisistä lähtöajoista
 - Kiireelliset tehtävät, ei tehtävätyyppirajoitusta
- Keskimääräinen vahvuus
 - Tilasto pelastusasemien ensimmäisen lähdön sammutusyksiköiden keskimääräisistä vahvuuksista
 - Ei kiireellisyysrajoitusta, ei tehtävätyyppirajoitusta

Datan analysointivastuu: Pelastuspäällikkö

Datan analysointi:

- Analyysi tehtävämääristä
 - Yksiköiden kuormitus?
 - Päällekkäisten tehtävien todennäköisyys?
- Analyysi lähtöajoista
 - Vaikutus toimintavalmiusaikojen täyttymiseen?
- Analyysi vahvuuksista
 - Vaikutukset suorituskyykyyn?
 - Vahvuuskehityksen trendi?
- Ratkaisu/toimenpide havaittujen haasteiden selättämiseksi
 - toimenpiteet ja aikataulu tilanteen kehittämiseksi?

Raportointitaso:

- Johtoryhmä, Kokonaisturvallisuuslautakunta, Aluehallitus
- On osa julkista raporttia

Seuranta kehittää:

- Palveluiden saatavuutta

7.4.3 Pelastustoiminnan resurssit

Datan keräysvastuu: Pelastuspäällikön nimeämä palomestari

Datan lähde: Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO

Kerättävä data:

- Tilasto hälytetyn vasteen liikkeelle saamisesta
- Tilasto tilanteista, joissa hälytettyä vastetta ei saatu liikkeelle henkilöstöpulan takia

Datan analysointivastuu: Pelastuspäällikkö

Datan analysointi:

- Analyysi tehtäville saaduista resursseista
 - Missä henkilöstöpulasta kärsiviä alueita?
- Ratkaisu/toimenpide havaittujen haasteiden selättämiseksi
 - Toimenpiteet ja aikataulu tilanteen kehittämiseksi?

Raportointitaso:

- Johtoryhmä, Kokonaisturvallisuuslautakunta, Aluehallitus
- Ei ole osa julkista raporttia

Seuranta kehittää:

- Palveluiden saatavuutta
- Palveluiden laatua
- Palveluiden vaikuttavuutta

7.4.4 Onnettomuusselosteiden laillisuusvalvonta

Datan keräysvastuu: Pelastuspäällikön nimeämä palopäällikkö

Datan lähde: Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO

Kerättävä data:

- Poikkeamien määrä onnettomuusselosteilla

Datan analysointivastuu: Pelastuspäällikkö

Datan analysointi:

- Analyysi laillisuusvalvonnan tuloksista
 - Millaisia haasteita pronto-selosteiden täytössä on ilmennyt?
- Ratkaisu/toimenpide havaittujen haasteiden selättämiseksi

- o aikataulu tilanteen korjaamiseksi?

Raportointitaso:

- Johtoryhmä, Kokonaisturvallisuuslautakunta, Aluehallitus
- Ei ole osa julkista raporttia

Seuranta kehittää:

- Palveluiden saatavuutta
- Palveluiden laatua

7.4.5 Omavalvonnan kohteiden koontitaulukko

Omavalvonnan kohteet	Julkinen raportointi	Datan keräysvastuu	Datan lähde	Datan analysointivastuu
Hallinto ja talous				
Poissaolot	Ei	Controller (talous)	Monet-tieto	Palvelualuejohtaja
Toiminnan tuotot ja kulut	Ei	Controller (talous)	Talouden kirjanpito	Toimialajohtaja
Työaikakorvaukset	Ei	Controller (talous)	Talouden kirjanpito	Palvelualuejohtaja
Onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta				
Turvallisuusviestintä	Kyllä	Turvallisuusviestinnästä vastaava palotarkastaja	Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO	Riskienhallintapäällikkö
Valvonnan toteuma	Kyllä	Valvonnasta vastaava palotarkastaja	Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO	Riskienhallintapäällikkö
Onnettomuuskehityksen seuranta	Kyllä	Tapahtumaturvallisuudesta vastaava palotarkastaja	Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO	Riskienhallintapäällikkö
Paloriski-ilmoitukset	Ei	Paloriskiasumisen valvonnasta vastaava palotarkastaja	Pelastuslaitoksen oma kirjanpito	Riskienhallintapäällikkö

Pelastustoimi ja turvallisuuspalvelut

6.1.2025

Palontutkinta	Ei	Palontutkintatiimin vetäjä	Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO	Riskienhallintapäällikkö
Valvonnan laillisuusvalvonta	Ei	Rakenteellisesta paloturvallisuudesta vastaava palotarkastaja	Wisemaster-valvonnan työkalu	Riskienhallintapäällikkö
Pelastustoiminta				
Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikojen täytyminen	Ei	Pelastuspäällikön nimeämä palomestari	Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO	Pelastuspäällikkö
Pelastustoiminnan tehtävämäärät, keskimääräiset lähtöajat ja vahvuudet	Ei (Tehtävämäärät kyllä)	Pelastuspäällikön nimeämä palomestari	Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO	Pelastuspäällikkö
Pelastustoiminnan resurssit	Ei	Pelastuspäällikön nimeämä palomestari	Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO	Pelastuspäällikkö
Onnettomuusselosteiden laillisuusvalvonta	Ei	Pelastuspäällikön nimeämä palopäällikkö	Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO	Pelastuspäällikkö

8 OMAVALVONTAOHJELMAN PÄIVITTÄMINEN

Pohjois-Savon pelastuslaitos laajentaa omavalvontaohjelman sisältöä vaiheittain. Pelastuslaitos voi lisätä omavalvontaohjelmaan omavalvonnan kohteita prosessien kehittyessä ilman kokonaisturvallisuuslautakunnan käsittelyä.